

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Aliquot Propositiones Novissimorum Casuistarum in materia Pœnitentiæ

Zeghers, C.

Coloniæ Agrippinæ, 1679

Caput IX. Examen breve prædictarum Propositionum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42483

*habeant Pœnitentiam proportionatã peccatis totius vitæ
qua repararet defectum omnium Pœnitentiarum falsarum
timendum est ne parum serviant magisque satisfaciunt
hominibus quam Deo.*

153. Hoc Rituale licet damnatum à summo Pontifice, tamquam continens propositiones falsas, singulares, in praxi periculosas, erroneas, & consuetudini in Ecclesia Communitè receptæ, atque Ecclesiasticis constitutionibus oppositas & repugnantes, quarum & lectione Christi fideles in damnatos errores sensim adduci ac pravis opinionibus infici possent, ita Bullæ die 9. Aprilis 1668. tamen Lovanii canonis factum est uti & Arnaldi liber, qui per publicum programma (quod hodie Lovanio expecto, cuius proinde verba adscribere differo) legendi omnibus proponuntur.

154. Supradictæ omnes propositiones repugnant apertissimè doctrinæ Sancti Caroli præfati, qui hortans perpetuò frequentem confessionem, hortans sæpissime ad octiduanam, etiamsi sola venialiter confitenda sint: nihilominus ex antiquitate, & patribus nec non canonibus, circa quos hallucinantur, delibabimus aliqua.

C A P U T I X.

Examen breve prædictarum Propositionum.

155. **I**N antiquissimis Benedictinorum regulis hæc leguntur: *Omnes negligentias nostras, vel cogitationum, vel linguæ, vel operis in præsentem vitam per humilem confessionem, & humilitatem semper indicemus, ut non post mortem reos nos faciant. Item confessio quam crebra & sagaci cura danda*

multorum Patrum iuxta scripturarum seriem doctrinam demonstravit, Item quintus humilitatis gradus est, si omnes cogitationes malas cordi suo advenientes, vel mala à se absconsè commissa, per humilem confessionem Abbati non celaverit suo.

156. Morem istum antiquissimum fuisse refert Sozomenus hist: Eccli lib. 2. c. 13. Climacus gradu 4. Cassianus lib: 4. c. 9. & Sanctus Clemens primus lib. 3. recognitionum, Quoniam tacentibus non potest facile medela opportuna adhiberi, preferre debet unusquisque, in quo animus per ignorantiam languet. Origenes in Psalmum 36. si malorum tibi conscius aliquorum fueris, noli occultare, sed per exomölegesim id est confessionem revela ea Domino.

157. Beda in Caput 14. Ioannis, si confiteamur peccata nostra, ille qui lavit pedes Discipulorum suorum, fidelis est, & justus, qui dimittat peccata nostra, lavatio illa pedum remissionem peccatorum designat: nos eam, quæ semel in Baptismate datur, sed illam, quæ quotidiani Fidelium reatus, sine quibus in hac vitâ non vivitur, quotidianâ ejus gratiâ mundantur.

158. Per peccata quotidiana & sine quibus in hac vitâ non vivitur Sancti Patres intelligunt venialia: sic sæpe Augustinus in lib. de perfectione justitia, Casarius Homil. 8. & 13. Beda in Caput 5. Epistola Ioannis, & iterum Augustinus homil. 19. 27. 28. 40. libri homil: 50. Item Enchiridiû cap. 17. de Symbolo ad Cathecuminos l. 1. cap. 7. Habes hîc usum frequentem Sacramenti poenitentiae, Confessionem, Confessionis effectum, ac utilitatem: & consequenter convulsas omnes prædictas propositiones.

159. Addemus nihilominus alia : Cyprianus in lib. de lapsis, Confiteantur singuli quaso delictum suum, dum adhuc qui deliquit in saculo est Chrysostomus, quem refert Baronius ad annum Christi 56. Si quando contigerit ex vobis peccare aliquem, accedat ad me dormientem, ut peccatorum vinculis solvatur. Idem Baronius ex Sotomano ibidem n. 24. Presbyterum Secretorum terram, & Sapientem praefecerunt, cui accedentes, qui peccarant acta vita sua confitebantur: ille vero pro se jusque delicto quid aut facere singulos, aut luere optaret, interminatus absoluebat, ut à se ipsi poenitentiam exigerent.

160. Tertullianus in lib. de poenitentia circa poenitentiam, pigeat sane peccare rursus, sed rursus poenitentiam non pigeat, iterata valetudinis iteranda medicina est: gratius in Domino extiteris, si quod tibi Dominus confert, non recusaveris.

161. Gregorius Nazianzenus Orat. 39. Quam legem statuis O nove Phariseae? benignitatem Iesu non moveris, qui septuagesies septies peccata condonat? quomodo autem condonat, docet, Beatus Hieronymus ex Zosimeno ad annum Christi 56. quamvis frequenter deliquissent, veniam dari iussit, & ad impetrandam, confiteri peccata necesse est.

162. Inter articulos propter quos Chrysostomus iniquè degradatus est, à quibusdam Episcopis, sed Sedis Apostolicae Autoritate restitutus, fuit hic, quod doceret, Si iterum peccasti, poeniteat iterum, & quoties peccasti, veni ad me, ego te sanabo.

163. In canone 32. de poenitentia distinctione 1. dicunt perfidi Dominum incitatore mali, si sermo

per pœnitentibus subveniret : & etiam ei placere peccata , quibus semper præsto est gratia ; errant enim : imo constat ei multum peccata displicere , qui semper præsto est ea destruere , & paulò post videmus quotidie in Ecclesia sæpe febricitantes , sæpe languidos , sæpe passionibus captos , sæpe liberari , ut appareat toties opus miserantis , quoties confessio fit pœnitentis .

164. Tum subjungit : Scimus autem & primos Patres , & omni tempore Ecclesiam Dei semper usque septuagesies septies (quod est semper) peccata remittere .

165. Antiquissimus Author quem multi sentiunt esse Clementem Divi Petri discipulum epist. 1. scribit : Si alicujus cor livor vel aliquod malum ex his , qua superius numeravimus latenter irrepsit , non erubescat qui anima sua curam gerit confiteri hæc , licet qui præest , ut ab ipso per Verbum Dei , & consilium salubre , curetur .

166. Joannes Patriarcha Constantinopolitanus , dictus Jejunator & Nestenta in monacatione , de hominibus sæpe in peccatum carnis labentibus ait : sunt multi qui confitentur , sed tamen vel natura vel malignitate , vel malâ consuetudine rursus labuntur , & in peccata incidunt : hi ergo debent semper confiteri , quoties ceciderint .

167. Habe hic Lector frequentem Sacramenti Pœnitentiæ susceptionem in primitiva Ecclesia , præter usum confessionis venialium ; malè negatum ab Arnaldo , & fere à Doctore Vianen . Accipe nunc confessionis effectum , & quid de illa censuerint antiqui Patres , & Canonum auctores .

168. In Canone 88. de Pœnitentia distinctione 1. quem pœnitet omnino pœniteat & dolorem Lacrymis ostendat :

ostendat : representet vitam suam Deo per Sacerdotem ,
 praeveniat iudicium Dei per confessionem , in hoc enim
 quod per seipsum dicit Sacerdoti , & erubescitiam vincit ,
 timore offensi fit venia criminis . Fit per confessionem
 veniale , quod criminale erat in operatione : & si non
 statim purgatur , fit tamen veniale quod erat mortale .
 Multum enim satisfactionis obtulit , qui erubescitiam
 dominans , nihil eorum quae commisit , Dei nuntio de-
 negavit .

169. Dicat nunc Doctor Aletensis confessionem
 in Ecclesia fuisse semper consideratam ut rem minimam
 pergat & dicat confessiones Generales , si non con-
 jungatur illa Poenitentia , quam ipse requirit magis
 servire hominibus quam Deo . Dicat adhuc parum de
 confessione lacutos esse Patres , exhibeat vel unum
 qui de Poenitentia scripserit tractatulum ali-
 quem , qui non fecerit mentionem confessionis .

170. Exhibebit forte aliquos , qui non utantur
 ista voce confessio : sed voce *exomologesis* , vel *exage-
 zeusis* : verum & hae voces confessionem signifi-
 cant : si dubitat , legat greca Lexica , & Catechis-
 mum Romanum N. 55 . sed fidelis interpretis
 Augustini Arnaldus , vocem *exomologesis* lectam in
 Augustino Serm. 57. de tempore , maluit ad poeni-
 tentiam trahere , & vertit de la penitence . Sic ubi-
 que fucum facit .

171. Præterea scire debebant novissimi illi ,
 quod vox *Poenitentia* sæpe ipsum Sacramentum
 significet . Sic tradunt Scholastici omnes post
 Sanctum Thomam , & Catechismus Romanus
 dicto cap. 5. n. 4. 31. & 15. si ergo legerint apud ali-
 quos Patres fieri mentionem *Poenitentia* , quo
 argumento probant non posse intelligi Sacra-
 mentum

mentum, & consequenter præviam ad illud confessionem.

172. Confessionem vocat Doctor Aletensis *facillimam Pœnitentiæ partem*. Non ita præfatus Canon, in quo legere poterit: *laborat mens patiendo rubescentiam, & quoniam verecundia magna est pena, qui erubescit pro Christo, sit dignus misericordiâ,*

173. Et quia Generalis confessio est iterata confessio eorum, quæ antea Sacerdotibus revelata sunt, cum revelatione eorum quæ forte oblivioni tradita erant, aut ab ultima confessione commissa, ecce quid de iterata confessione eorundem peccatorum dicat idem Canon, *quanto floribus confitebitur in spe veniæ turpitudinem criminis, tanto facilius consequetur misericordiam remissionis. Ipsi enim Sacerdotes plus jam possunt proficere, plus contentibus parcere.*

174. Hic Canon desumptus est ex Hesychio: ut notatur in Decreto, fuit hic Patriarcha Hierosolymitanus, & floruit circa annum 600. Gregorio Magno coetaneus.

175. Quod dixit Hesychius, dixit & Ambrosius lib. 2. de Abel & Cain; *confessio est pœnarum compendium. Est quædam in peccatis verecundia: & Pœnitentiæ portio, crimen fateri, nec derivare culpam sed recognoscere. Vult se provocare ad Pœnitentiam Deus & vult de se sperari Indulgentiam, vult demonstrare tuæ confessionis quod non sit author peccati. Confiteri igitur quoties peccas, nè unquam facias Deum peccati authorem.*

176. Sanctus Bernardinus, Serm. 57. *confessio liberat animam, quandoque enim peccator ante confessionem*

tionem non conteritur, sed in ipsa confessione datur gratia contritionis: & si habet, augetur.

177. Consentit & cum Hefychio Chrysolto mus cap. 16. in Lucam concione 4. homilia 7. in caput 3. Matthei, & in oratione de beato Phylagorio. Alia in hanc rem adduxit Raeymakers. Adhuc ex multis alia pauca.

178. Dicebat Justus confitebor tibi Domine quoniam exaudisti me Psalmo 28. si dicebam morus pedes meus, misericordia tua Domine adiuua me. Super quo scribit Augustinus in Psalmos, ut quomodo confessionem amat Deus, confessionem vult humilitatem vult. Gregorius lib. 5. in primis Regum ad illa Verba & indicavit ei Ionatas: quidam dum peccata confitentur ea nimirum quibusdam imminuunt, dum se non ex toto anno commississe ostendunt. Econtra autem electi viri, quando se de minimis accusant, ea utique non quasi parua, sed quasi magna pronuntiant. Ecce confessio etiam de minimis.

179. Dicant nunc aduersarii nos dividere Ecclesiam, & hæreticis nos accersant, Hæretici ergo fuerunt Concilii Lateranensis Patres, dum in Canone, omnes utriusque sexus præceperunt juvenibus ut, ubi ad annos discretionis pervenerint, confiteantur, & cõmunicent in paschate. Ideo hæretici quia, inquit Arnaldus, adolescentes non facile adhibebantur ad Sacramentum Pœnitentiæ propter aetatis fragilitatem: & qui dividit Ecclesiam, est hæreticus.

180. Sed cachinno se dignum exhibet, dum in huius rei probationem allegat partem Canonis Concilii Agatenfis: & alteram partem, ex qua verus ejus sensus elicitur, truncat more suo. Sic autem habet Canon.

Pœni-

181, *Pœnitentes*, tempore quo *Pœnitentiam* petunt, impositionem manuum & cilicium super caput, sicut ubique constitutum est, consequantur: si autem comas non deposuerint, aut vestimenta non mutaverint, abjiciantur: & nisi digne pœnituerint, non recipiantur. Iuvenibus etiam *Pœnitentia* non facile committenda est propter ætatis fragilitatem.

182. Ex isto contextu constat agi de publica & solemnī *Pœnitentia*, ac solemniter pœnitentibus, qui in prisca Ecclesia vocabantur proprie *Pœnitentes*, teste Augustino *hom. 27. in 50. est*, inquit, *Pœnitentia* gravior atque luctuosior, in quâ proprie vocantur in Ecclesia *Pœnitentes*.

183. Ista non imponebatur invitis, nisi ob publica gravissimaque scelera, & gravi exurgente causa: Baronius ad annum 822. cum Augustino conveniunt Canones. v. g. in Concilio Toletano primo cap. 2. legitur, *Pœnitentem* dicimus eum, qui post baptismum, aut pro homicidio, aut pro diversis criminibus, gravissimisque peccatis publicam *Pœnitentiam* gerit sub cilicio.

184. Hi post actam pœnitentiam ad Clerum admitti non poterant nisi urgente necessitate. Dicto cap. 2. pendente *Pœnitentia* debebant inferre mortuos in ecclesiam *Concil. Cart. 4. Can. 81.* semper, dum essent in Ecclesia, flectere debebant *can. 82. ibidem* debebant jejunare 40. dies in pane & aquâ; quod jejunium vocabant *carena*: sic dictam ob aliorum victualium carentiam; erat isti *Pœnitentiæ* annexum castitatis votum, uti bene ostendit Raeymakers, & constat ex *Conc. Arelatensi 2. Can. 2.* ubi dicent, *Pœnitens* quemcumque defuncto viro alii nubere praesumpserit, cum eodem

eodem ab Ecclesia liminibus arceatur. Hoc etiam de viro in Pœnitentia posito placuit observari.

185. Propter istud castitatis votum dicitur ibidem Canon. 22. Pœnitentiam conjugatis, nisi ex consensu minime dandam. Dicat consequenter Arnaldus, nec uxorem fuisse admiffam ad Pœnitentiæ Sacramentum, nisi ex consensu mariti.

186. Hoc autem commune est istis viris, quod quidquid de istis proprie dictis seu publicis Pœnitentibus legunt, ad secretorum peccatorum confessionem Sacramentalem trahant, & quod legunt de dilata reconciliatione ipsorum usque ad completam satisfactionem trahant ad dilationem absolutionis etiam pro peccatis merè internis v. g. turpis desiderii. Sic tradit Gummarus in præfata Apolog. et in Apologia pag. 9. et pluribus sequentibus, Macar. Havermans in Disquisit. theolog. qui amor requiratur cum Sacramento ad justificationem. pag. 46. 47. P. Gabrielis pag. 123. & pluribus sequentibus, Neesen, Roucourt, Typographus Gandensis, Pasmans, cæterique post Arnaldum.

187. Pro istis publicè Pœnitentibus in certa Ecclesiæ latere constitutis fiebant ab Episcopo & Clero certæ preces cum impositione manus Episcopalis & Cleri, non semper, sed certis tantum diebus v. g. in quatuor temporibus & cinerum. Extant hac de re plures Cypriani Epistolæ, a. 10. cum pluribus sequent. & Canones plurimi causa 26. quest. 7. item distinct 30. & in Canonibus sancti Bonifacii Germanorum Apostoli, quos retulit beatus Isac in suo Canonum lib. tit. 1.

188. Etsi autem Pœnitentia ista invicis

fixi, non imponeretur nisi ob scelera publica (quod plurimis Patrum auctoritatibus fusissimè probavit nuper Jacobus Perit ad *calcem pœnitentialis S. Theodori*) aliquando tamen occultorum scelerum reis suadebatur, uti fusè probat *ibidem* & ante eum Joannes Bagoius in *dissertatione de pœnitentia*: item ex devotione eam suscipiebant quidam pro minoribus criminibus; imo etiam qui nullius criminis erant conscii, ut constat ex Conc. Toletano XI. *can. 12.*

189. Quod legit Arnaldus de certis precibus, quæ super istis publicè pœnitentibus fiebant, sic ille explicat in allegatis propositionibus, quasi Ecclesia pro aliis non oraret, quam quos pœnitentes videbat: & propterea confessionem venialium impugnat, eò quod confessione facta communi justis & injustis, Ecclesia nesciat pro quibus orare debeat.

190. Vult ergo revelata fuisse secreta: seu saltem in genere dictum *hic peccavit mortaliter*. Atqui hoc est frangere sigillum confessionis, & reddere illam quam maximè odiosam.

191. Damnat cum hæreticis sacrum Canonem Missæ, in quo expresse orat Sacerdos *pro omnibus circumstantibus*, ut participes Sacrificii fiant *pro Pontifice, Episcopo, & omnibus orthodoxis, atque Catholica & Apostolica fidei cultoribus*.

192. De hoc Canone sic ait Tridentinum Concilium *sess. 22. de Sacrificio Missæ cap. 4.*

193. *Ecclesia Catholica, ut digne reverenterque offerretur sacrum Canonem multis ante sæculis instituit, ita ab omni errore purum, ut nihil in eo contineatur, quod non maximè sanctitatem ac pietatem quamdam re-*
 G *doleat,*

doleat, mentesque offerentium in Deum erigat, id enim constat, tum ex ipsis Domini verbis, tum ex apostolorum traditionibus, ac Sanctorum quoque Pontificum piis institutionibus.

CAPUT X.

De ordine in te Pœnitentiam seu Satisfactionem & Absolutionem servato in Ecclesia
12. primis sæculis.

194. **M**irè de 12. primorum sæculorù usu pro suæ doctrinæ novitate stabilienda nobis producunt adversarii. Antiquitatem igitur percurro, tum eorum exhibeo propositiones.

195. Catechismus Romanus dicto cap. 5. n. 87. sic habet: antiquissimo Ecclesia usu receptum est, ut cum pœnitentes à peccatis solvantur, pœna aliqua eis erogetur; cujus pœna solutio, satisfactio vocari consuevit. Ecce usus absolvendi non postquam impleta est satisfactio; sed dum imponitur: isque antiquissimus.

196. De isto usu testatur antiquus Græcorum historicus Sozomenus, & post eum Baronius ad annum Christi 56. verba retuli supra n. 154.

197. Joannes Monachus Sancti Basilii Dilepulus in suo libello de pœnitentia, data absolutione, cum pœnitente se deat confessarius, eumque hilari facie interroget, qualem pœnitentiam subire velit, deinde pergat, & absolutionis formam ponit.

198. Quaecumque declarasti humilitati meæ, Deus tibi dimittat per me peccatorem in hoc sæculo, & in futuro, & te indemnatum ad tremendum iudicium